

deres Lærerlønninger op paa Højde med den offentlige Skoles, har den af Statstjenestemandsløven af 6. Juni 1946 følgende Forhøjelse af Lærerlønningerne ved de offentlige Eksamensskoler medført en yderligere Skærpelse af Skolernes økonomiske Vanskeligheder, saaledes at disse har naaet et Punkt, hvor Skolerne ikke uden en væsentlig Forøgelse af deres Indtægter anser en Fortsættelse af deres Eksistens for mulig.

En Del af Skolerne har allerede foretaget Forhøjelse af Skolepengene, men Foreningen befrygter, at yderligere Forhøjelse vil medføre en saadan Nedgang i Elevtallet, at den tilsigtede Indtægtsforøgelse udebliver, samtidig med at Skolerne, hvad der vil være højst beklageligt, i højere Grad bliver Skoler for Børn fra velstaaende Hjem.

Foreningen anser derfor en Forhøjelse af Statstilskuddet for en Betingelse for Skolernes fortsatte Eksistens, og naar Foreningen endvidere foreslaar en Omlægning af Tilskuddet, saaledes at det fremtidig beregnes efter Timer og ikke efter Elevtal, skyldes dette følgende Betragtning:

Privatskolernes Elevtal er i højere Grad, end man vistnok har regnet med ved den nugældende Tilskudsordnings Vedtagelse, udsat for Svingninger, dels efter Konjunkturer og Fødselstal, dels som Følge af lokale, mere uberegnelige Aarsager, som f. Eks. Oprettelsen eller Udvidelsen af en offentlig Skole i Nærheden. Men hverken Udgifterne til Lærerlønninger eller de almindelige Driftsudgifter ændres nævneværdigt af saadanne Svingninger. Det vil derfor være en stor Betyggelse for Skolerne, hvis Ændringer i Tilskuddet ikke er afhængige af Elevtallet, men af de nødvendige Udgifter, hvis Forhold til Timernes Antal er ret konstant.

Til nærmere Belysning af Skolernes økonomiske Forhold har Ministeriet ladet de beskikkede Revisorer af de private Gymnasieskolers Regnskaber udarbejde den som Bilag 1 til nærværende Lovforslag trykte Analyse, som viser, at Underskuddet ved Skolernes Drift eksklusiv Statstilskud og Tilskud fra Amt og Kommuner er steget fra 341,04 Kr. pr. Elev i 1938—39 til 487,81 Kr. pr. Elev i 1944—45, altsaa en Udgiftsstigning paa 146,77 Kr. pr. Elev. I samme Tidsrum er Skolernes Statstilskud steget fra 290,39 Kr. til 398,16 Kr. pr. Elev, altsaa med 107,77 Kr. pr. Elev, saaledes at man altsaa for saa vidt kunde sige, at den paa Skolerne selv faldende Udgiftsstigning i denne Periode andrager 39 Kr. pr. Elev.

Herved maa imidlertid bemærkes, at

den ovennævnte Udgiftsstigning og dermed den paa Skolerne faldende Del af denne vilde have været betydelig større, saafremt Skolerne havde givet samme Lønninger som den offentlige Skole og ikke — som det paapeges i Revisorernes Beretning — under Krigsaarene havde holdt igen med Hensyn til Vedligeholdelse af Bygninger, Inventar og Undervisningsmidler. Man kan eksempelvis pege paa, at blot en saa forholdsvis beskedne Udgift som 12 000 Kr. til Vedligeholdelse eller Fornyelser ved en Skole med 300 Elever vilde have været ensbetydende med en Forhøjelse af Udgiftsstigningen det paagældende Aar paa 40 Kr. pr. Elev, og det er klart, at en saadan Tilbageholdenhed med Hensyn til Afholdelse af i og for sig nødvendige Udgifter ikke i det lange Løb er holdbar.

Ministeriet maa derfor være af den Opfattelse, at den *reelle* Forringelse af de private Gymnasieskolers økonomiske Stilling i samme Tidsrum findes mere rigtigt udtrykt i Stigningen i Tilskudstallet (det Beløb, hvormed Statens Tilskud er ydet), der har udgjort 107,77 Kr., nemlig en Stigning fra 290,39 Kr. i 1938—39 til 398,16 Kr. i 1944—45. Det følger nemlig af den gældende Tilskudsordning, hvorefter Tilskudstallet er Udtryk for Halvdelen af Elevudgiften ved Driften af de offentlige Skoler af samme Art, at de private Skoler selv maa bære en tilsvarende Udgiftsstigning, hvis status quo i Forhold til de offentlige Skoler skal bevares, og hvis Skolerne ikke formaar dette, er det ensbetydende med en tilsvarende Forringelse paa eet eller flere Omraader af de ydre Vilkaar for deres Virksomhed.

For Finansaaret 1946—47 kan Tilskudstallet anslaaes til 511 Kr., og det vil saaledes ses, at den siden Finansaaret 1944—45 skete Stigning i Prisniveau og Lønninger for Forbindelse med Virkningerne af Statstjenestemandsløven af 6. Juni 1946 *yderligere* forøger Skolernes egen Udgift med omtrent 113 Kr. pr. Elev. Den samlede Udgiftsstigning siden 1938—39 kan altsaa anslaaes til ca. 220 Kr. pr. Elev.

Naar saa Forholdet er det, at Skolerne ikke har kunnet modvirke denne Forringelse af deres økonomiske Stilling ved en Forhøjelse af deres andre Indtægter, i Realiteten en Forhøjelse af Skolepengene — og i saa Henseende sætter allerede den Omstændighed, at Skoleafgiftssatserne ved de offentlige Gymnasieskoler ikke er forhøjet, snævre Grænser — er det indlysende, at en Fortsættelse af denne for de private Gymnasieskoler ugunstige Udvikling alvorligt maa true deres Eksistens, og Situationen